

Sa tom protureformatorskom idejom oduševio se je i Juraj Križanić, protureformator, misionar i najjači ideolog Sveslavenstva kod nas. Njegovo je gledište bilo da su svi Slaveni jedan narod, da treba da imaju jedan sveslavenski jezik, jednu crkvu i jednu državu.¹³⁾

I kasnije, kad je francuska revolucija zadala drugi teški udarac katolicizmu na zapadu, ponovno se javlja ideja sjedinjenja crkava, ideja saveza katoličanstva i pravoslavlja za očuvanje crkvenog i monarhijskog autoriteta; to je bila garancija protiv revolucionarnih ideja Zapada, koje su rušile i monarhijski apsolutizam i crkveni univerzalizam, a umjesto toga postavljale načelo demokracije i načelo narodnog samoodređenja i nezavisnosti. Strossmayer, Rački, Pavlinović i drugi neki istaknuti katolički svećenici onoga vremena smatrali su, da je slavenstvo i jugoslavenstvo potpuno u skladu sa univerzalnim težnjama katolicizma i sa proturevolucionarnim i apsolutističko-monarhijskim karakterom pravoslavlja.

Ova je ideologija prevladavala kod jednog dijela katolički orijentiranih Hrvata intelektualaca sve do u najnovije doba. Tako se u jednom članku Senior-skog vjesnika tvrdi, da »u glavnijim kulturnim i socijalnim pitanjima imaju katolicizam i pravoslavlje jednake nazore i interese«. ¹⁴⁾

---

¹³⁾ Jagić, Život i rad Jurja Križanića, Zagreb, 1917.

V. Vodnik, Križanić Juraj, u Narodnoj Enciklopediji, op. cit.

¹⁴⁾ Uporedi Sukob dviju ideja, Šibenik, 1937.